

[Ministeren for Grønland.]

i et ukendt miljø, til en lønarbejdertilværelse i moderne fabrikker og til en gennemført pengeøkonomi en revolution for den enkelte familie. Det er en erfaring fra andre udviklingsområder, at så voldsomme ændringer i livsformerne ikke gennemføres uden en meget betydelig forøgelse af de sociale tilpasningsvanskeligheder, ytre sig i bl. a. øget alkoholforbrug, voksende ungdomsproblemer, stabilitetsproblemer på arbejdspladserne og børnepasningsproblemer.

Af det her sagte følger, at ikke blot almindelige medmenneskelige motiver, men også hensynet til den igangsatte modernisering af det grønlandske samfund på det bolig-, erhvervs- og uddannelsesmæssige område tilsiger, at socialpolitikken bør tildeles en væsentlig rolle i hele udviklingspolitikken med henblik på dels at afbøde virkningerne af de af udviklingen allerede skabte sociale konfliktsituationer, dels at forebygge forekomsten af sådanne situationer og hermed gribe aktivt ind i gennemførelsen af udviklingens målsætninger.

Dette er en situation, som er erkendt af alle ansvarlige instanser, der har med gennemførelsen af udviklingsprogrammet at gøre.

Denne erkendelse har givet sig udtryk i, at ministeriet i de sidste par år efter tilskyndelse fra Grønlands-landsråd og Grønlandsrådet har arbejdet med en gennemgribende revision af den grønlandske socialforsorg. Væsentlige forslag fra dette arbejde er også på nuværende tidspunkt gennemført.

Det følger af forskellene i samfundsstruktur og udviklingstrin, at man på væsentlige områder må gå andre og mere forenklede veje end dem, der er nedlagt i den danske sociallovgivning. Det er imidlertid ikke blot en af forholdene betinget ordning, men også i overensstemmelse med moderne socialpolitisk tankegang, når man stræber efter opbygningen af en enhedsadministration, såvel lokalt som centralt, og et i videst muligt omfang koordineret system af sociale bestemmelser, der kommer til at omfatte de væsentlige områder i et udbygget forsorgsvæsen. For den enkelte familie, hvis sociale og beskæftigelsesmæssige problemer overvejende vil tage karakter af den stedfindende udviklingsproces i sam-

fundet, er det af afgørende betydning, at der kan ske en samlet stillingtagen til forekommende beskæftigelsesproblemer, boligproblemer, økonomiske problemer eller børnepasningsproblemer.

Jeg skal her pege på, at der for nærværende er etableret et særskilt administrativt organ til varetagelse af de centrale opgaver på social- og arbejdsmarkedsområdet, at der endvidere arbejdes med udbygningen og uddannelsen af et nu etableret lokalt personale til varetagelse af disse opgaver, til hvis tilfredsstillende løsning kræves et intensivt opsøgende arbejde og tilvejebringelsen af en række økonomiske og institutionelle foranstaltningsmuligheder, og endelig at planerne for disse foranstaltningsmuligheder er langt fremme.

Dette reformarbejde stiller krav om investeringer, der ikke mindst på det administrative og institutionelle område går i væsentlig grad ud over de hidtidige forudsætninger for finansieringen af den grønlandske socialforsorg. Heri ligger hovedgrundlaget for nærværende forslag om en generel støtteordning for den grønlandske socialforsorg, men folketinget gives samtidig hermed lejlighed til at tilkendegive sin vurdering af socialpolitikken rolle i hele den igangværende udvikling, som staten investerer så betydeligt i.

Jeg finder, at der ved udformningen af forslaget om en generel støtteadgang for hele social- og arbejdsmarkedsområdet er taget væsentlige og helt rigtige hensyn til den ønskelige neutralitet i valg og prioritering af socialpolitiske foranstaltninger, hvortil kommer, at ministeriet og folketinget fuldt ud vil have kontrol med og indflydelse på statsmidlernes anvendelse.

Med det foreslåede statstilskud, der for perioden 1968-70 vil give landskassen en merindtægt på ca. 9 mill. kr., er der ikke etableret fuld dækning for landskassens samlede udgiftsbehov i den anførte periode. Landsrådet må derfor overveje andre indtægtsmuligheder, eventuelt i forbindelse med et vist forbrug af landskassens kapital.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til velvillig behandling i det høje ting.

Formanden: Der er ikke mere at foretage i dette møde.